U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **E. N.**, zastoupená JUDr. Pavlem Ramešem, advokátem se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2008, č. j. OAM-147/VL-10-11-2008, ve věci mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 1. 2010, č. j. 61 Az 19/2008 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci stěžovatelky, advokátu JUDr. Pavlu Ramešovi, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5760 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 22. 2. 2008, č. j. OAM-147/VL-10-11-2008; tímto rozhodnutím byla stěžovatelčina žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České

republiky (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, neboť správní orgán shledal, že stěžovatelka neuvedla důvody svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že jí hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti, resp. v jejím doplnění však stěžovatelka žádný konkrétní důvod v tomto smyslu neuvedla a jako důvody kasační stížnosti označila § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Poukázala přitom na to, že krajský soud posoudil její situaci v rozporu se skutkovým stavem a nedocenil závažnost následků, které jí hrozí v případě jejího návratu do Mongolska; vůbec se nezabýval tím, zda jí jsou státní orgány v zemi původu schopny poskytnout ochranu v případě jejího ohrožení ze strany vlastníků bytu, který jejím přičiněním shořel. Tyto skutečnosti uplatňuje rovněž vůči žalovanému správnímu orgánu, jehož zjištění dle stěžovatelky krajský soud jednostranně převzal. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení; současně navrhla, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

K tomu Nejvyšší správní soud považuje za nutné nejprve alespoň rámcově připomenout, že stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany poté,

co jí skončila platnost krátkodobého víza (v roce 2005) a z důvodu neoprávněného pobytu na území České republiky jí bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění (v roce 2008). K důvodům své žádosti pak poznamenala, že má obavu z jednání majitelů bytu, který její nepozorností vyhořel. Chtěli po ni uhradit škodu, jenomže neměla tolik peněz, aby ji splatila, a proto jí vyhrožovali. Řekli jí, že pokud nezaplatí, zabijí ji, a na základě toho odjela ze země původu do České republiky, kde žije její sestra a kde by chtěla zůstat; v žádosti o udělení mezinárodní ochrany k tomu pod bodem 23. výslovně uvedla, že potřebuje nějaké doklady, a proto nyní žádá o mezinárodní ochranu.

Lze tedy shrnout, že předložená kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku obav z jednání soukromých osob (majitelů bytu, který přičiněním stěžovatelky vyhořel), jakož i otázku legalizace pobytu stěžovatelky.

V tomto ohledu Nejvyšší správní soud nejprve toliko v obecné rovině poukazuje na to, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany. Nejvyšší správní soud ohledně účelu tohoto právního institutu setrvává na již dříve vysloveném závěru, že: „*smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu; nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona o azylu*“; srov. zejména rozsudek ze dne 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49, případně též rozsudky ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4 Azs 46/2005 - 80, a ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 - 90 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Podle ustálené judikatury zdejšího soudu je tedy při posouzení otázky udělení azylu podstatné, zda byli původci pronásledování motivováni některým z azylově relevantních důvodů. V případě stěžovatelky tomu tak ovšem zjevně nebylo, neboť v průběhu správního řízení, v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedla, že by její problémy jakkoliv souvisely s její případnou politickou angažovaností, rasou, náboženstvím či s některým dalším důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka byla nucena čelit výhrůžkám soukromých osob z důvodu svého předchozího jednání, kterým jim způsobila škodu na majetku.

Nadto je třeba připomenout, že stěžovatelka se neobrátila na policii či jiný kompetentní státní orgán a nevyužila jejich pomoci při řešení svých problémů v zemi původu; i z tohoto pohledu proto v daném případě nelze vyhrožování ze strany soukromých osob považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48.

Pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu je totiž pouze takové ohrožení života či svobody, které je přičitatelné státní moci ať už proto, že je přímo původcem tohoto ohrožení nebo ho podporuje či toleruje anebo ho není schopna odpovídajícím způsobem eliminovat; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72. Tento požadavek v podobě selhání vnitrostátní ochrany lze přitom obdobně aplikovat též i pro případ posouzení doplňkové ochrany, neboť nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu; k tomu blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57.

Ve vztahu k pronásledování (které je vlastní azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu) i vážné újmě (která je vlastní doplňkové ochraně ve smyslu § 14a zákona o azylu) je tak jedním z předpokladů jejich naplnění selhání vnitrostátní ochrany. Tento předpoklad, který je pro obě formy mezinárodní ochrany (azyl i doplňkovou ochranu) shodný, však v projednávaném případě zjevně naplněn nebyl, neboť sama stěžovatelka během řízení před správním orgánem uvedla, že se na státní orgány neobrátila, nikoli proto, že by to bylo zbytečné či neúčelné, ale proto, že měla strach z toho, že způsobila velkou škodu, kterou nemůže žádným způsobem uhradit. Navíc měla strach, že když přijde na policii, tak by ji mohli zavřít za to, že způsobila požár.

Pokud jde o otázku legalizace pobytu jako důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany, odkazuje Nejvyšší správní soud rovněž na svoji setrvalou judikaturu, v níž se touto otázkou opakovaně zabýval a konstatoval, že se v žádném případě nejedná o důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. V rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, pak Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že: *zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.*

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

K návrhu stěžovatelky, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že o tomto nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany je odkladným účinkem vybavena ex lege (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal náhradu nákladů podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za dva úkony právní služby (převzetí + příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé) v částce 4200 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč, tj. v částce 4800 Kč, zvýšené o daň z přidané hodnoty v sazbě 20 % ve výši 960 Kč, celkem tedy 5760 Kč. Tato částka bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám právního zástupce stěžovatelky do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu